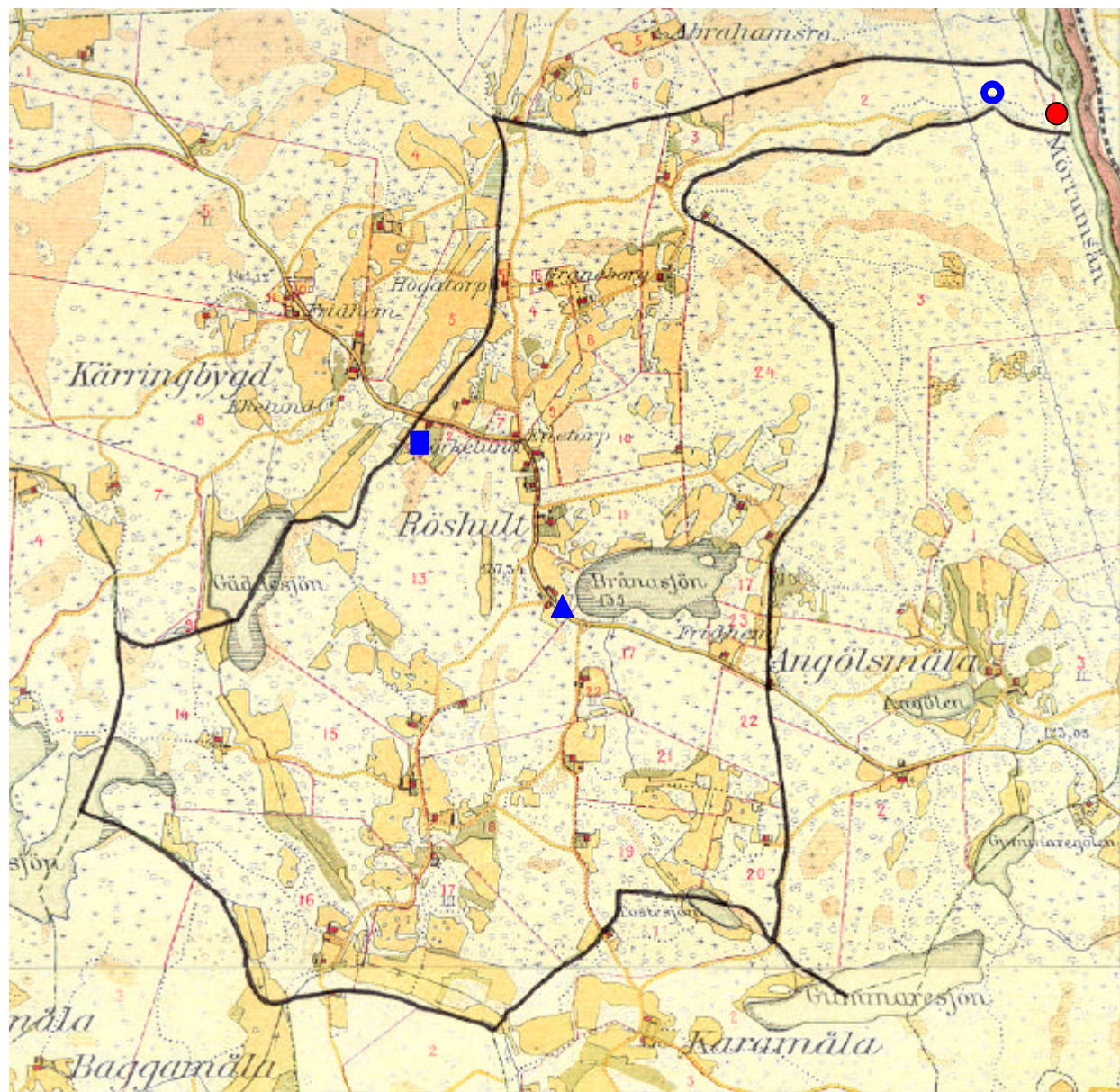

RÖSHULTS BY

Rös i **bynamnet** betyder troligen röse, stenhög. Det kan också vara sjönamnet Rösjö. Hult betyder liten skog, skogsdunge. Skrevs som Riöesholdt 1612, vid skiftet 1830 Röeshult.

Röshult tillhör Kyrkhults socken. På kartan har byn formen av en upp och nedvänd stövel. Större delen av byn ligger ungefär två kilometer väster om Mörrumsån. En smal ”korridor” på drygt en km lång sträcker sig dock fram till ån.

Röshults by omkring 1915
■ Båtsmanstorpet efter 1830 ● Skvaltkvarn ▲ Röshults smedja

Byns gräns mot ån är knappt 200 meter. Röshult har på detta sätt fått värdefull tillgång till ett vattendrag med stor kraft och rikt på fisk. Ån har utnyttjats till kvarndrift, troligen också som transportled för timmer.

Röshult är en av de få byar längs Mörrumsån som inte har haft laxfiskerätt.

Röshult genomgick **storskifte** 1808.

Laga skiftet ägde rum 1830-32. Byn var då ett helt mantal kronoskattehemman, till ytan 781 tunnland. Av arean bestod 183 tunnland av inrösningsmark, dvs. åker och äng. Samfällad mark, båtsmanstorp, vägar, diken och vatten uppgick till 43 tunnland.

Vid skiftet fanns inom byn sex gårdar. Hälften av gårdarna hade mer än en ägare. Efter skiftet var det sju gårdar, med en ägare på varje. Eftersom gårdarna inte låg samlade i en bykärna blev endast en gård utflyttningsskyldig.

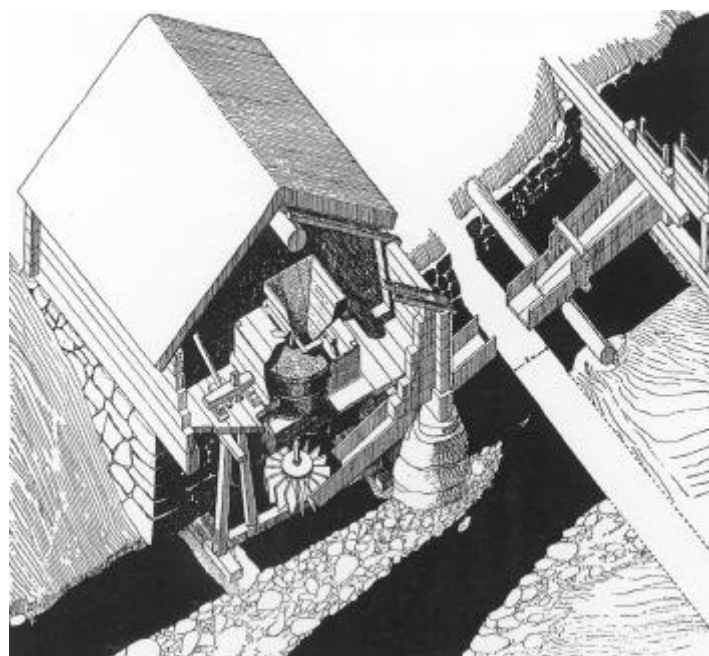
Byns **samfälligheter** fastställdes också, vägar, båtsmanstorpet, Muraretorpet, Kvarnbäcken (Nätsjöns utlopp), Gäddesjöbäcken, Maagölen, Brånasjön samt byns andelar i Gäddesjön, Tosstegöl och Nätsjön. Kyrko- och stadsvägarna beslöts hålla en bredd av 9 alnar. Man utlade en väg till kvarnen vid Kvarnbäcken och en kvarnplan vid Gäddesjöbäcken. Till Mörrumsån skulle, kanske med tanke på en kommande kvarn, byggas en väg om fyra alnars bredd.

Båtsmännen i Röshult bar namnet **Spännare**. Efter skiftet flyttades båtsmanstorpet från sin gamla plats mitt i byn till en plats vid *råskillnaden*, gränsen, mot Kärningbygden vid vägen till Kärningbygden

RÖSHULTS KVARN

Kvarnplatsen här bredvid ligger i en brant och blockrik terräng. Till kvarnen löper en liten broad väg som bestämdes vid laga skiftet 1832. Kvarnrännan är ca 25 m lång och 1 m bred. Kvarnen finns inte med på storskifteskartan 1808. Den är heller inte nämnd vid laga skiftet 1828-1832, här är endast ett sandtag vid kvarnens blivande plats.

Vid bäcken som rinner ner till Mörrumsån låg en **skvaltkvarn**. För att få jämnare tillgång på vattenkraften byggdes fördämningar vid bäcken. En del av dessa stenmurar till dammen finns kvar.

Skvaltkvarn

På slutningen norr om bäcken finns en **källa**. Denna höll ett kallt, järnhaltigt vatten som förr ansågs vara hälsobringande.

På vägen mellan Kärningbygden och Hemsjö låg **Röshults gamla smedja**. Byggnaderna finns inte kvar. Kyrkhults Hembygdsförening har gjort en minnestavla vid dess plats.